

الفبای حکمت

مهدی عدالتیان

فهرست

عنوان

صفحه

أَصْلِحِ الْمُسِيءَ بِحُسْنِ فِعَالِكَ

بِرَكَّةِ الْعُمْرِ فِي حُسْنِ الْعَمَلِ

تَرَكَ الْحَرِصُ يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ

ثَوَابُ الْعَمَلِ عَلَى قَدْرِ الْمَشَقَّةِ فِيهِ

جَلِيسُ الْخَيْرِ نِعْمَةٌ

حَمَلَةُ الْقُرْآنِ عُرْفَاءُ أَهْلِ الْجَنَّةِ

خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ

دَرَكَ الْخَيْرَاتِ بِزُومِ الطَّاعَاتِ

ذَرَّ مَا قَلَّ لِمَا كَثُرَ

رَأَى الرَّجُلَ عَلَى قَدْرِ تَجَرُّبَتِهِ

زَكَاتُ الْجَمَالِ الْعَفَافِ

سَلُّ عَنِ الرَّفِيقِ قَبْلَ الطَّرِيقِ

شَرَطُ الْمُصَاحِبَةِ قَلَّةُ الْمُخَالَفَةِ

صَدِيقُكَ مِنْ نَهَاكَ

ضَلَّ مَنْ اهْتَدَى بِغَيْرِ هُدَى اللَّهِ

طَلَبُ الْجَنَّةِ بِلا عَمَلٍ حُمُقٌ

ظَفَرَ الشَّيْطَانِ مَنْ غَلَبَ غَضَبَهُ

عَفُو الْمَلِكِ أَبْقَى لِلْمَلِكِ

غَيْرُوا الْعَادَاتِ تَسَهَّلَ عَلَيْكُمُ الطَّاعَاتِ

فَضْلُ الْعِلْمِ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ فَضْلِ الْعِبَادَةِ

قَيِّدُوا الْعِلْمَ بِالْكِتَابَةِ

كَمْ مِنْ مَفْتُونٍ بِحُسْنِ الْقَوْلِ فِيهِ

لَيْسَ لِمُعْجَبٍ رَأْيٌ

مَنْ شَكَرَ اللَّهَ زَادَهُ

نَفْسُ الْمَرْءِ خُطَاهُ إِلَىٰ أَجَلِهِ

وَيَلُ لِمَنْ غَلَبَتْ عَلَيْهِ الْغَفْلَةُ

هَلَكَ مَنْ لَمْ يَعْرِفْ قَدْرَهُ

يَسِيرٌ يَكْفِي خَيْرٌ مِنْ كَثِيرٍ يُطْغَى

به نام آن که جان را حکمت آموخت

تاکنون اتفاق افتاده در مسافرت به شهری که چندان با مسیر آن آشنا

نیستید، به دو راهی ای برسید و ندانید از کدام طرف بروید؟

اگر در چنین موقعیتی و در حالی که نگران گم کردن راه و سرگردانی

هستید، ناگهان چشمتان به تابلویی بیفتد که راه را به شما نشان می دهد، چه

احساسی پیدا می کنید؟

حال که معما حل شده و گم شده‌ی خود را یافته‌اید، حس و حالتان

وصف ناپذیر است.

انسان گاهی در مسیر زندگی هم به دو راهی می رسد و دنبال تابلوی

راهنما می گردد تا مسیر را پیدا کند.

سخنان گویا، زیبا و راه گشای شخصیت های معصوم و برگزیدگان

خداوند مهربان، تابلوهای راهنمایی هستند که اگر با آنها آشنا باشیم هنگام

تحریر و نگرانی با هدایت افکارمان، راهنمایمان خواهند بود.

در این نوشتار، با جمع‌آوری نمونه‌های کوتاه اما کاربردی و گره‌گشا از این دریا‌های معرفت، مقدمه‌ی این آشنایی فراهم شده است. امید آن‌که با به‌خاطر سپردن این حقایق گران‌بها و عمل به آن‌ها، مسیر درست زندگی را با اطمینان طی کنیم.

بدیهی است انتخاب این جملات زیبا به ترتیب حروف الفبا، به حفظ سریع‌تر و بقای بیشتر آن در ذهن کمک می‌نماید.

ابتدا بیست و هشت جمله آورده شده که با فتحه آغاز می‌شوند و اگر توفیق الهی نصیب نگارنده شود، در نوبت‌های بعد، جملات با کسره و ضمه گردآوری خواهد شد.

أَصْلِحِ الْمُسِيءَ بِحُسْنِ فِعَالِكَ^۱

تصور کنید شخصی به نام حسن در صفتی که پس از انتظاری طولانی با عجله به سمت اتوبوس می‌روند، به پله‌های اتوبوس نزدیک می‌شود و پایش را بلند می‌کند تا روی پله‌ی اول اتوبوس بگذارد؛ ناگهان شخصی شتاب‌زده او را هل می‌دهد تا زودتر سوار شود. حسن با لبخند کنار می‌رود و می‌گوید: «خواهش می‌کنم بفرمایید».

او که انتظار چنین برخوردی را نداشته و شاید خود را آماده کرده تا در مقابل حسن جبهه بگیرد، از این برخورد زیبا جا می‌خورد و با لحنی حاکی از شرمندگی می‌گوید: «عذر می‌خواهم، شما بفرمایید».

و سرانجام با اصرار حسن سوار اتوبوس می‌شود، اما:

۱. از خطا و اشتباه خود پشیمان است.

---

^۱ غرالحکم حرف الف

۲. تصمیم می‌گیرد دیگر حق کسی را ضایع نکند.

۳. روشی را برای «برخورد با خطاکار» آموخته که راهنمای خوبی در

زندگی است.

حسن نیز با این رفتار شایسته‌ی خود:

۱. خداوند مهربان را از خود خشنود می‌کند.

۲. از درگیری و نزاع - که دور از شأن انسان است - پیش‌گیری

می‌کند.

۳. به حفظ آرامش و سلامت اعصاب خود و دیگران کمک می‌کند.

۴. با رفتار زیبای خود، اشتباهی را در انسانی اصلاح می‌کند.

۵. در جهت اصلاح و رشد جامعه قدم بزرگی برداشته و در پاداش

سازندگان جامعه سهم می‌باشد، چون آن شخص با درسی که از این

برخورد گرفته، در رفتار خود با دیگران، در خانواده، محل کار و... تجدید

نظر می‌کند.

اگر حسن به جای این برخورد زیبا، کاری می‌کرد که زمینه‌ساز

درگیری لفظی یا بدتر از آن می‌شد، چه پیامدی داشت؟

- موجب عصبانیت و پریشانی خود و دیگران می‌شد.

- مسافران دیگر را معطل و ناراحت می‌کرد.

- آن شخص را وادار به لجاجت و سرسختی می‌کرد.

- باعث ایجاد اختلال و کوتاهی در کارهای روزانه‌ی خودش، آن

شخص و دیگر مسافران می‌شد و او هم در این جرم و تقصیر سهیم بود.

پس چه زیبا و حکیمانه فرموده است پیشوای متقیان علی علیه‌السلام

که:

«خطاکار را با رفتار زیبا و نیکویت، اصلاح کن.»